

Labcuk Hoengz Dawzyegyeg

燃烧的红烛

□ Banh Gozsun sij Moz Liujgvei hoiz 潘国顺 著 莫柳桂 译

Labcuk, diemj labcuk, baezbaez cungj yaek daezsingj, mwngz baenzlawz huk baenzneix?

Baenzciuh cungj yaek gvaq liux lo, daxboh hix gaij mbouj ndaej aen sibgvenq neix. Lumjnaeuz de coengzlaiz mbouj habhoz daxmeh saekdi, cungj dwg mbouj dingz son daxmeh baenzlawz guh-saeh, baenzlawz guhvunz, mbangjbaez bakgiengz mbangjbaez bakunq, mbangjbaez sing sang mbangj-baebz sing daemq. Seizhaenx, daxmeh couh dingh-dingh ndwn youq gizhaenx, lumj boux siujhagseng ngamq haauj hagdangz nei, youh lumj boux bingmoq ndeu nei, doiq lwgda youh hung youh ndaem, sohsoh yawj mwngz, yienghcej lumj mbouj rox baenzlawz guh cij ndaej hawj doiqfueng habhoz.

Bouxcuengh nyinhnaeuz, siuyieng diemj labcuk dwg gienh saeh gig youqgaenj ndeu, cijmiz hoengzsah begsaeh cij bae guh, dwg gij gamjcingz naekna Bouxcuengh gingq mbwn gingq deihsingq cojcoeng gingq bouxcaen.

Moz Lenz dahcej gvaqseiq liux, daxboh couh youq ndaw ranz gangj diuz gvidingh moq ndeu, de naeuz aeu bang dahcej an aen ham ndeu, gvaq cieng gvaq ciet cungj yaek gungq.

Daxboh seizcoz aehingz youh daekeiq. 1979 nienz, gauhcungh caengz doeg liux, daxboh couh muenz bohmeah daengz gunghse bauqmingz dang bing coengh hoenxcienq. Hoeng, mbwn daeuq de. Gyoengqde daeujdaengz henzguck, camhseiz cap youq aen mbanj ndeu guh baez ceihsingq doeklaeng coih cingj hoenxcienq gonq. Baihnamz mbwn hwnq, geij boux vunz bae ndawdah henzmbanj ceh raemx, bouxlawz cungj siengj mbouj daengz, daxboh mbouj siujsim deng baihhaenz ndaek rin hung ringx roengzdaeuj ndeu dimz raek le ga gvaz. Sojmiz loqsiengj cungj riengz sing swenj in haenx sanq bae liux lo.

Doeklaeng bouxcanghyw bang de swnj ga raek hwnjbae, hoeng aenvih deng sieng naek lai, daxboh vanzlij ga' gvez lo, diuz ga dinj diuz ga raez, byaij roen seiz ga gvax ga vej, cungj yiemz gwnznamh mbouj bingz. Mbouj yungh siengj, de deng doiq dauqranz lo.

De doeknaiq le haujlai nanz, mbouj roengz reih mbouj guh hong, mizseiz lienz caeuz cungj gik gwn. Song dahcej boux ciepsingq boux baehaq miz lwg. Laeuj, baenz beixnuengx ceihsingq caen duh de. Bohmeah yied ngoenz yied geq, raen de mbouj caengz baenzgya, muengzsueng bae, dauqcawq ra vunz guh moiz, siengj ndangdae moek roengz lajnamh bae seiz ndaej doi deuz ndaek rin hung dimz youq najaek haenx, swnhswnh gaemz heihsingq mbouj hwnj mbouj roengz haenx, mboujnex dai le cungj mbouj ndaej laepda. Cigdaengz sam cib haj bi, daxboh cij soeng bak dapwngq baenzgya. Hoeng, fawh gaengq gvaq, gaej gangj seizcin gvaqbae lo, lienz vasimmbwn hix senq reuq lo, youq lajmbanj, aen nienzgeij neix hung lai, beij duzbit cieng lij geq. Caiq naeuz de mbouj guh baenz saek yiengh youh ga' gvez, bae gizlawz aeu diuzgen daeuj hawj de genjsenj yah. Lij suenq ndei, daxmeh nyienh haq hawj de, de cij mbouj yungh gvi haauj gyoengq vunzmaiq haenx bae. Ranz daxmeh youq rog mbanj gyae, ngeihcib bi le lij doeg siujyoz, baenzlawz yunghrengz hix bizyez mbouj ndaej. Da naeuz nyinhmingh ba, Mbanj Danzgh daeg de youh daeuj gangj caen lo, mbouj ndaej couh haq hawj de ba, de caenhguenj nienzgeij hung di hoj di, hoeng uk lij suenq ndei yungh, gangj mbouj dingh ciuhlaeng couh mbouj miz vunz ngog lo.

Da caen yawj ndaej gyae dahraix, hoeng de cij gangj doiq donh ndeu ndwi.

Mbouj dwg bohmeah suenq ndei daeuj aeu lwg,

蜡烛，点蜡烛，次次都要提醒，你怎么那么笨？

都一辈子了，父亲的习惯总改不了。似乎他从没满意过母亲一点点，总是不停地教她如何做事，甚至如何做人，口气时大时小，声音时高时低。这时，母亲就定定站着，像一个小学生，一个新兵蛋子，一双大眼迷茫而又无所适从。

在壮人眼里，上香点烛是十分隆重又严肃的仪式，只有红白大事才用，表达的是壮人敬天敬地敬祖敬亲人的一种情感。

莫莲姐姐走后，父亲便在家里宣布了一条新规定，他说要为她设一神位，逢年过节都要敬奉。

年轻时父亲好胜又踌躇满志。1979年，高中没毕业他就瞒着父亲到公社报名支前，两个月后就随部队开赴前线。但老天爷跟他开了个玩笑。队伍到达边境某村庄暂时驻扎做战前最后整顿。南方天气热，几个人到村边的河里泡，不幸就这样发生了，他一不小心被岸边滚下的一块大石压断了右腿。所有的梦想便随那撕心裂肺的喊叫声戛然而止。

后来医生把他的断腿给接上了，但因伤势太重他还是留下了残疾，左长右短，走起路来一上一下一瘸一拐，总嫌大地不平。自然，他被退了回来。

他消沉了很长时间，地不下工不做，有时连饭都懒得吃。两个姐姐相继嫁人生子。酒，成了他最亲的兄弟。日渐年迈的父母急得团团转，到处托人保媒，说要赶在入土前去了堵塞胸中的块垒，顺顺上不去也下不来的那口气，否则死不瞑目。直到三十有五，他才松口答应结婚。然而，季节已翻转，别说绿春已逝连黄花菜也早已干枯，在农村这样的年纪太老了，比过年的鸭都老。再说他一事无成又瘸着半条腿，没有挑选余地。好在母亲愿意嫁他，他才脱掉了鳏公寡男的帽子。母亲家在远村，二十岁了还在小学里磨圈，就是拼了命也无法毕业。姥爷说认命吧，坛基那个又来提亲了，不如就嫁了吧，人家年纪是大点穷点但脑子不坏，说不定后代就翻篇了。

姥爷确有先见之明，但他只说对了一半。

并非父母计划生育执行得好，而是生下我后，父亲再不敢让母亲生了。他说这赌注太大，不敢搏。也是，我姐就是妈妈的复制品，与妈妈还有较大差距的是，她胆子太小，比老鼠还小，不敢见人，更不敢见生人，所以十五岁了仍迈不出大门。

看姐姐像浸过水的豆芽一天天拔高，一张粉脸似春风拂过的四月桃，父亲摇头多于点头。他除了自嘲还是自嘲：你怎会生在我家呢？你何苦生在我家呢？然后笑，母亲也跟着笑。母亲总是这样，父亲笑时她笑，父亲生气了仍是笑！

为了姐姐，父亲是尽了力的。

他带她去过很多医院，县里市里甚至省城都跑，医生却都摇头。直到钱袋干瘪后，父亲放弃了。然而，不能总窝在家里吧。为了姐姐能进学校，他几乎想尽了办法，先是到学校求老师求校长，然后再请村干乡干到家里喝酒，希望能网开一面特事特办，不要太苛求女儿的年龄，特别是智力问题。但一切都不是上级和学校的问题。小学在几个村屯中心，离家只几里地不算远。但姐姐不敢去，她说怕老师，更怕那些半大的孩子们的眼光。她说，所有的眼睛比厨房里的刀还利，这让她害怕得要命。她说，人们嘲笑她、欺负她。关键是，她有臆症，总怀疑有人要摸她，所以一靠近人群她浑身就起鸡皮疙瘩，夜晚都不敢入睡。开始，母亲陪着她，先是在教室外等，后来没办法便与她同坐一张桌子全程陪读，仍不成。她受不了，那些压力不停不断挤来要把她压扁了一般。她说这样的环境自己肯定活不下去。要父亲怎么办呢？他也动过请老师单独上门的念头，但没有哪个老师愿意来，人家说学校又不光是给你家开的，再说你那孩子就算累死也教不出个屁来。当然，也有愿意的，可家里出不起那么多钱。父亲没法，只狠狠向天空吐了一口痰，便再也不管。

(1)



dwg seng miz gou liux, daxboh mbouj gamj hawj daxmeh caiq seng lo. De naeuz ngaenzbonj doj hung lai, mbouj gamj bae doj lo. Hix dwg, dahcej gou couh lumj daxmeh ityiengh liuxliux bae, mbouj doengz dwg, mbei de engq iq, beij lwgnou lij iq, mbouj gamj raen vunz rog, engq mbouj gamj raen vunz najseng, ndigah cibhaj bi le vanzlij mbouj gamj gag okdou bae.

Yawj dwk dahcej lumj duhngaz ceh gvaq raemx nei ngoenz beij ngoenz sang, aen naj hoengzfwdfwd, lumj duj vadauz ngamq deng rumzcin ci gvaq, daxboh ngauz gyaeuj lai, ngaek gyaeuj siuj. De mbouj dingz gag riu swhgeij: Mwngz baenzlawz seng youq ranz gou ne? Mwngz vihmaz gag ra hoj seng youq ranz gou ne? Gangj liux de youh riu, daxmeh hix riengzlaeng riu. Daxmeh cungj dwg yienghneix, daxboh riu de riu, daxboh hozhwnj de vanzlij riu!

Vihle dahcej, daxboh hix haenqrengz guh le haujlai saeh.

De daiq dahcej bae gvaq haujlai aen yihyen, ndaw yen ndaw si couhlien sengsingz cungj bae gvaq, bouxcanghyw cungj ngauzgyaeuj. Cig daengz ndaw daeh mbouj miz ngaenz le, daxboh cij dingz roengzdaeuj. Hoeng, hix mbouj ndaej itcig youq ndawranz ba. Vih hawj dahcej haauj yozyau, de gijmaz banhfap cungj siengj gvaq, sien dwg daengz yozyau gouz lauxsae gouz yaucangj, caiq dwg cingj ganbu ndaw mbanj ndaw yangh daeuj ranz gwnlaeuj, maqmuengh diuzgen doegsaw ndaej soeng di, mbouj bae iugouz nienzgeij daegbied dwg uk dahlwg lai. Hoeng dahcej doeg mbouj doeg saw mbouj youz baihgwnz caeuq yozyau dingh. Siujyoz youq cungq-gyang geij aen mbanj, liz ranz miz geij leix roen hix mbouj suenq gyae. Hoeng dahcej mbouj gamj bae, de naeuz lau lauxsae, engq laux gyoengq lwgneyz mbouj hung mbouj iq haenx. De naeuz, lwgda gyoengqde beij mid ndaw ranzdajcawj lij raeh, yawj de seiz, de lau yaek dai bae. De naeuz, vunzlai riu de、haephangz de. Ceihsingq youqgaenj dwg, de luenh siengj, cungj ngeizvae g miz vunz yaek lumh de, ndigah baez miz vunz nem gyawj, de couh daengx ndang hwnj naenggaeq, gyanghaemh cungj mbouj gamj ninzndaek. Haidauez, daxmeh buenx de bae yozyau, sien dwg youq rog gyausiz caj, doeklaeng mbouj miz banhfap couh caeuq de caez naengh aen daiz ndeu hwnjdangz, vanzlij mbouj baenz. Dahcej souh mbouj ndaej, de naeuz cungj vanzging neix swhgeij itdingh lix mbouj roengzbae. Aeu daxboh baenzlawz guh ne? De hix siengj gvaq cingj lauxsae dandog daeuj ranz son, hoeng mbouj miz boux lauxsae lawz nyienh daeuj, vunz naeuz yozyau youh mbouj dwg gag vih ranz mwngz hai, caiq naeuz son dahlwg mwngz couh suenq baeg dai hix son mbouj rox gijmaz. Dangyienz, hix miz vunz nyienh daeuj, hoeng ndaw ranz youh hai mbouj ok baenzneix lai ngaenz. Daxboh mbouj miz banhfap, cij haenqrengz biq gaemz myaiz ndeu, couh caiq hix mbouj guenj lo.

(1)